

SÁMIID RIEKKASEARVI

Svenska Samernas Riksförbund · SSR

Månadsbrev Njukčamánnu • Sijnjuktjamánno • Njoktje • Mars 2014

Svenska Samernas Riksförbund, Magasinsgatan 7, 903 27 UMEÅ, tel 090-14 11 80, fax 090-12 45 64, e-post info@sapmi.se

Ordförande har ordet

Snart är det dags att lämna vintern bakom sig och med tillförsikt närma sig våren.

Den gångna vintern har varit svår för många av våra medlemmar på flera olika sätt, och förhoppningsvis är vintrar som denna inte något ständigt återkommande.

SSR har under flera års tid stått inför stora utmaningar för organisationen. Främst har det handlat om ekonomin. Tack vare hårt arbete främst från kansliets sida börjar vi nu se en ljusning och förhoppningen är att vi återigen kan lägga fokus där det behövs som allra mest hos våra medlemmar.

SSR:s ungdomssatsning är nu igång och sista datum för att anmäla era ungdomar till projektet är 18 april. Det känns viktigt att ge dessa ungdomar verktyg för framtiden så jag hoppas att många av er väljer att prioritera detta.

Under slutet av mars och i början av april är det återigen dags för regionala möten, där många viktiga frågor kommer att behandlas. Jag hoppas vi ses där.

Jörgen Jonsson

Rovdjur

Arbetet med genomförandet av toleransnivåer pågår för fullt. Genomförande av toleransnivåerna kommer att lyftas på de regionala mötena där samebyarna ges tillfälle att komma in med synpunkter på bland annat den generella beräkningsmodell som SSR:s rovdjursgrupp tillsammans med Sametinget tagit fram. Längre fram i vår kommer även SSR och Sametinget att kalla till gemensam träff med samebyarna och länsstyrelserna.

Skydds jakt m.m.

Frågan om skydds- och licensjakt har varit aktuell under en längre tid. Främst har frågan mest handlat om bevarandeorganisationernas rätt att överklaga samt effekten av detta. Efter att både förvaltningsrätten och kammarätten nu fattat beslut gällande skydds jakt på den så kallade

”Junselevargen” finns en tydligare praxis gällande kriterier för skydds jakt. Förhoppningsvis leder dessa domar till att eventuella beviljade skydds jakter inte inhiberas (stoppas) om de överklagas. Delegationen av beslutanderätten från Naturvårdsverket till länsstyrelserna är tillfälligt stoppad och beräknas kunna genomföras till sommaren.

Biegke

SSR:s vindkraftsprojekt Biegke genomförde under februari ett seminarium för både samebyar och projektörer. På seminariet föreläste bland annat Eivind Torp om renkötselrättens skydd vid provningar enligt miljöbalken och Anna Skarin från SLU om forskningsläget. Projektet går nu in i sitt slutskede och troligtvis kommer SSR inte att driva ytterligare ett vindprojekt. Däremot kommer SSR att genomföra seminarier på samma sätt som tidigare, vilka kommer att finansieras av nätverket för vindbruk. Även om projektet avslutas kommer SSR att arbeta vidare i frågan, så om ni har frågor eller behöver rådgivning i ärendet kontakta gärna oss på kansliet

Konkurrerande markanvändning

SSR:s nybildade markanvändningsgrupp har haft sin första träff under februari. Gruppen skall nu arbeta fram ett förslag till markanvändningspolicy. Gruppen kommer att träffas ytterligare en gång innan sommaren och förhoppningsvis kommer vi då att kunna färdigställa ett förslag.

SSR:s olika grupper

SSR har under flera års tid arbetat tillsammans med representanter från samebyarna i olika grupper. Dessa grupper är en ovärderlig kunskapsresurs för kansliet och för SSR i det dagliga arbetet. Tanken med dessa grupper är att fånga upp vad som är viktigt för våra medlemmar i olika frågor samt att inhämta och föra ut information till medlemmarna. Kansliet har dock uppfattat att flera inte vet vilka som ingår i dessa grupper. Här återfinns grupperna samt vilka som ingår.

Markanvändningsgruppen:

Niila Inga (Laevas sameby)
Matti Berg (Girjas sameby)
Robin Rannerud (Malå sameby)
Marita Stinnerbom (Vilhelmina norra sameby)
Marianne Persson (Jinjevaerie sameby)
Jonas Vannar (Sirges sameby)
Åsa Blind (Gällivare sameförening)

Rovdjursgruppen, vissa även Viltförvaltningsdelegationen

Lars-Thomas Persson (Gällivare skogssameby)
Niklas Gröndal (Mittådalens sameby)
Nils Anders Pittsa (Unna Tjerusj)
Leif-Anders Blind (Svaipa sameby)
Olle Larsson (Rans sameby)
Richard Länta (Jåkkåghaska Tjiellde)
Benny Jonsson (Idre sameby)
Lars-Jonas Kemi (Lainivouma sameby)
Nils Petter Pavval (Tourpon sameby)
Laila Daerga
Oddbjörnar Björkås

Övriga i Viltförvaltningsdelegationen

Rune Stokke (Udtja sameby)
Mikael Juuso (Loukta Mavas sameby)
Marita Stinnerbom (Vilhelmina norra sameby)
Tomas Kroik Kristofferson (Vornese sameby)
Torkel Stinnerbom (Vilhelmina norra sameby)
Tomas Nejne (Vilhelmina södra sameby)
Marianne Persson (Jinjevaerie sameby)
Kjell Ove Klementsson (Jovneverie sameby)
Franciska Rensberg (Ruvhten Sijte sameby)
Richard Åström (Handölsdalens sameby)

Skogsgruppen

Lars Evert Nutti (Harads)
Lars-Nila Sjaggo (Arjeplog)
Thomas Stenlund (Malå)
Anders Persson (Hakkas)
Magnus Andersson (Ruskele)
Åke Larsson (Malå)
Torbjörn Åhrén (Lidsjöberg)
Martin Eriksson (Funäsdalen)

Regionala möten

Med början den 26 mars kommer vi att genomföra regionala möten där bland annat toleransnivåarbetet kommer att lyftas. Kallelse har gått ut, om ni är osäkra på datum kontakta kansliet.

Ny medarbetare på SSR - Niklas Utsi

Kommer från Östersund där jag bott de senaste 14 åren, men har mina rötter i Rävudden Luokta Mavas sameby. Just nu söker jag dock en hyreslägenhet i centrala Umeå så ev. fastighetsägare/kännare ta kontakt med mig. Jag har nu en 6 månaders projektanställning på SSR där jag jobbar med en förstudie om samisk markanvändning som känns väldigt spännande.

Aktavuotha - SSR:s ungdomsprojekt

Nu är planeringen i full gång Här kan du få mer information om hur ungdomarna ansöker om att delta http://www.sapmi.se/aktavuotha_info.pdf.

Ny medarbetare - Anna-Marja Kaddik

Jag kommer från Ammarnäs och även om bilen ofta styr norrut mot Kiruna så är postboxen och renarna kvar i hembyn. Det känns jättekul att börja som projektledare för SSR:s ungdomsprojekt Aktavuotha. Med kunskap kommer möjligheter att se lösningar och vägar framåt. I Aktavuotha vill vi inspirera och skapa framtidstro!

Skogsbruk – rennärning

Utbildningar om rensköttsel för skogsbolagens personal har skett under vintern och vi har fått besöka Gällivare Skogs, Sirges, Rans, Vilhelmina Norra, Raedtievarie samebyar. En utbildningsdag är kvar att genomföra; 1 april hos Tässåsen sameby. Vill du delta så ring och anmäl dig till Maria snarast! Skogspersonalen har varit nyfikna och frågvisa och renskötarna har gjort en mycket bra insats och förklarar och svarat och lyft de frågor som är viktiga lokalt. Tack till alla er renskötare som deltagit! I slutet av maj börjar vi 2-dagars utbildningar med skogsbolagens personal, skogsbruk och rensköttsel. Vi hoppas att många renskötare skall ha möjlighet att delta. Mer information kommer senare.

WWW.SKOGOCHREN.SE – Webbutbildningen är tillgänglig för alla, inloggning fås genom att skicka mejl till maria@sapmi.se där du anger namn, e-postadress samt samebyttillhörighet. Du som inte tillhör någon sameby anger det så är du lika välkommen att ta del av materialet.

Allt i mån av tid så finns Maria tillgänglig för er som har frågor, funderingar etc. gällande skogsbruk, skogliga samråd etc. Skicka ett mejl eller ring!

Den enkät som skickats ut till ordföranden i respektive Sameby gällande de skogliga samråden för 2013 har många byar svarat på men vi behöver få in svar från alla er som ännu inte svarat. Enkäten skickades först ut digitalt och sedan via vanlig post med förfrankerat svarskuvert. Har ni tappat bort enkäten så meddela Maria så skickas en ny ut.

Indigee 2

I Umeå pågår just nu 27–29 mars Indigee konferens.

indigee.org facebook.com/indigee

Renlycka

Renlycka genomförde ett branschmöte i Umeå den 3-4 mars. Mötet hade ca 20 deltagande renförädlingsföretagare, vilket var bra. Ett aktuellt ämne som diskuterades var de nya skärpta kraven på rökta matprodukter där gränsvärdet för PAH sänktes den 1 september. Renlycka kommer att följa upp detta med Livsmedelsverket och andra experter vad det kommer att innebära för bl.a. rökt renkött. Information kommer att skickas till företagen.

Den 20-21 maj planeras en charkutbildning i Vilhelmina, denna arrangeras gemensamt med Samernas utbildningscentrum. Särskild inbjudan kommer ut.

Möten planeras med samebyarna om renköttsmarknaden, den 27 maj i Jokkmokk och 4 juni Dorotea.

Renlycka har från och med 1 mars en ny medarbetare. Det är Marja Ek som kommer att arbeta som utvecklingsledare på deltid fram till december 2014 vid sidan av projektledaren Ol-Johán Sikku.

Sápmi Business Bootcamp

Projektledaren Pia Huuva och designern/processledaren Maria Vinka kommer att finslipa och hjälpa deltagarna att utveckla sina idéer under nästa SBB2 samling 25-27 april i Umeå.

Mer om projektet och deltagarna finns att läsa på www.facebook.com/Sapmibusinessbootcamp

Språkrådsdagen i Stockholm

Torsdagen den 8 maj hålls Språkrådets årliga konferens Språkrådsdagen i Stockholm. Årets tema är "Maktens språk och språkets makt" Under konferensen delar språkrådet ut minoritetsspråkpriset för främjandet och skyddandet av minoritetsspråken i Sverige. Konferensavgift är 1800 kr. Sista anmälningdag är 24 april. Mer information finns på:

www.sprakradet.se

Minnen av Lappland

Just nu pågår en utställning om den danske konstnären och författaren Emelie Demant Hatt på Nordiska museet, Stockholm. Utställningen heter "Minnen av Lappland". Demant Hatt är mest känd för att ha medverkat vid utgivningen av Johan Tuuris bok "Muitalusat sámiiid birra", en berättelse om samernas liv som utkom 1910. Den 19 mars kl. 18.00–20.00 arrangerar Nordiska museet en kvällsföreläsning om Emelie Demant Hatt. Fri éntre.

Läs mer på: www.nordiskamuseet.se/utställningar/minnen-av-lappland

Kurs i sydsamiska

Nu startar en intensivkurs i sydsamiska för nybörjare. Kursen pågår i två veckor i maj och två veckor i juni. Kursort: Röros. Sista anmälningdag är 1 april. Läs mer på: <http://tinyurl.com/p486esn>

Umesamiskan godkänd

Sametingets språkråd har beslutat att godkänna den umesamiska ortografin. Tidigare godkända ortografier är kildinsamiska, skoltsamiska, enaresamiska, nordsamiska, lulesamiska samt sydsamiska. I och med att umesamiskan har blivit erkänd som skriftspråk finns det idag sammanlagt 7 (sju) erkända samiska skriftspråk i Sápmi.

Disputation - Umeå universitet

Den 16 maj kl. 13.15 disputerar statsvetaren Annette Löf på CESAM, Centrum för samisk forskning.

Hennes avhandling har titeln "Challenging adaptability- Analysing the governance of reindeer husbandry in Sweden." och handlar om hur rennäringen styrs och vilket handlingsutrymme det ger renskötare att på en operativ nivå hantera utmaningar som tex. klimatförändringar. Alla är välkomna!

"Skogen i mig"

Söndagen den 30 mars kl. 14.00 invigs konstnären Per Enokssons (bördig från Tärnaby) installation "Skogen i mig" utanför Bildmuseet, Umeå.

Människans relation till skogen är temat för installationen i trä och textil. Verket speglar en längtan efter ett enklare liv

närmare naturen där de dagliga valen reducerats till det allra nödvändigaste.

Per Enoksson är född 1965 och bor och arbetar i Umeå.

LiseLotte Vajstedt / Carola Grahn

Den 25 maj mellan 14.00 och 18.00 har de båda konstnärerna Liselotte Vajstedt och Carola Grahn vernissage på sina utställningar som visas på Bildmuseet, Umeå.

Liselotte Vajstedt visar sin nya film "The lost one" där hon söker sin mormors historia och finner paralleller och kopplingar till sitt eget liv.

Carola Grahn visar en ljudinstallation utanför museet som markerar den samiska närvaron i Umeå. Verket bygger på en förställning om att när en människa tystas eller tystnar jämrar sig den förtvivalde marken. Då viskar den om historierna vi glömt, förträngt eller förvägrats.

Japan - Ainu

År 2020 skall sommarspelen i OS hållas i Tokyo. Den 19-20 mars besökte en japansk delegation Umeå för att skapa kontakt mellan Ainu-folket som är ett urfolk i Japan och samerna. Den japanska staten vill synliggöra Ainufolket inför Sommar-OS 2020. Ainu-folket finns i norra delen av Japan bl.a. på Hokkaido, Sachalin och Kurilerna. Den japanska delegationen besökte bl. a. Tráhppie Umeå sameföreningens kulturhus, Västerbottens museum där de såg Monica L. Edmondsons glaskonstutställning, Cesam-Vaarto samt ett besök på SSR där Jenny Wik-Karlsson informerade om SSR:s verksamhet.

Kurs i samisk psalmsång och jojk

Den 2-4 maj genomförs en kurs i samisk psalmsång och jojk i Muodoslompolo. Lärare är Biret Álehtta Mienna från Tromsö. Biret Álehtta är jojkare och lärare och har vid ett flertal tillfällen deltagit på Ubmejen Biejviejh/Samiska veckan i Umeå. Kursavgift 1600 kr. Arrangör är Pajala församling och ABF. Intresserad? Ta kontakt med Katariina Angeria, angeriarte7@gmail.com

”Människor och tro”

Lyssna på radioprogrammet ”Människor och tro” på Sveriges Radio Play. Där finns ett reportage på ca 10 min om psykisk ohälsa bland samer där bl. a. psykologen Petter Stoor och renskötaren Per-Henrik Bergkvist intervjuas. www.sr.se, klicka på ”Människor och tro.”

Gruppförsäkring för medlemmar

Vi vill påminna om att SSR för 5 år sedan förhandlade fram en försäkring till våra medlemmar. Där finns t ex ersättarförsäkring med som varit borta många år. Läs mer på SSR:s hemsida www.sapmi.se, klicka på Medlemmar så hittar du information och broschyren eller ring till Länsförsäkringar och ange Avtal 1881 så får du hjälp att teckna försäkringen.

Telefonnummer

Jenny Wik Karlsson	090-14 11 83	072-202 12 00
Fredrik Juuso	090-14 11 84	070-229 76 28
Ellacarin Blind	090-14 11 82	070-362 04 78
Britt-Marie Barruk	090-14 11 81	070-646 07 65
Niklas Utsi	090-14 11 85	070-394 61 62
Hans Liebetrau	090-14 11 88	070-736 14 19
Totte Nordahl	090-14 11 73	076-126 42 42

Anna-Marja Kaddik		070-367 66 56
Lars Miguel Utsi		070-296 12 05
Pia Huuva	0927-320 77	070-671 11 05
Maria Boström		070-600 27 82
Ol-Johán Sikku		070-171 80 34
Jörgen Jonsson (ordförande)		070-570 55 56

Besök gärna vår hemsida www.sapmi.se för mer information.

Gilla oss på Facebook facebook.sapmi.se
VisitSápmis hemsida www.visitsapmi.com
Indigees hemsida www.indigee.org

Kalendarium

- 24 mars Möte näringsdepartementet tillsammans med LRF
- 26 mars Regionalt möte Östersund
- 27 mars Regionalt möte Storuman
- 2 april Regionalt möte Gällivare
- 3 april Regionalt möte Jokkmokk
- 4 april Styrelsemöte FSC
- 8 april Referensgruppsmöte DO
- 11 april SSR träffar Sametingets styrelse i Kiruna
- 28 april Föreläsningsserie SSR/CESAM nordisk samekonvention i Umeå

Telefontider på kansliet

Ni kan ringa tidigare men då får ni ringa på direktnumren

09.00 – 10.30 och 15.00 – 16.00

Detta är tiden för växel, övrig tid går det bra att ringa på direktnummer om ni söker någon särskild, telefonnummer finns på www.sapmi.se under kontakter och nedan.

Besök gärna www.shopinsapmi.se
vägen till samiska företagare